

س: مارتینډ لایبلی، سټرپرشیاری لاپټوپی کلتوریټکانی ئم
ټرانسمیټیټ، خیټی مانوس و زمانناسکی لټها توو، و هټر خیټی

ناساندن کی کورتي بڼه مان ځکه بڼه تايته (جيها نځه کی شيعری و واقعات کی تايه) نوسيو. (سرحم حقد کتهبی ناساندو، هندیکیان زړه بڼه کورتي و هندیکه درثر و چاوپښکه وتنکه لځگه ځنځری ته دبی ته مانۍ دنس شکی ته دایه، ماننوسی سوری خالد خلیف (۷۳) یه مین و (امیتا نوايي) کچه فارسی ژورنالیستی بڼه توانشی له یزی (۶۴) یه مینی ته دایه.

چوار:

ټولنامی (دی تسایته) ته مانۍ ځکه هه مان هه ندی فکری و شنبیری و ناستی کوايته هه، ژماره یکه تايته تی به باشتیرین سات (۱۰۰) کتهبی سامی (۲۰۲۴) یه بڼه اوکرده ته و، له لیست ځکه ته مانیشدا چه ند ناوکی ځکه هاتوو ځکه مارتینه له یې له دیاریکړدوون.

پنچ: کاتی خه ځکه بختیار ځله به ناساندنی ته مان ځکه ځکه کانی له سویسرا ده به ست، شش دانم ځکه، (۵) دانۍ به ئیمزای خه یو به ځکه سانکه به دیاری ساری سام په شکشم کردن (له وان ته ماننوس و ټولنامنوسی ئین زیت زیت ته لیزابیز هاینزمان) به یه ته د نوسم، ده موه ته ته و وونبکه موه، به لای منیشوه، ته مان ځکه دیاریه کی جوانه و شایانی ته و یه کاتی په بېخشی. بختیار ځله ناوی له لیستی نوسره نه دوداره جیهانی کانه. ناموه ته ته یی بکه موه و له بایه خه ته مان ځکه ځکه م بکه موه.

شش: ته و یه به لای منه و زړه گرنگه له روه ده ستپده کات، ته و چ ټولنام و لیژنه و نوسه رځکه ته و په گډه ده دن به به رهه م و به نوسین و به ځکه سایته ته ته م به به زانه؟ است نیه ئیدی، کورد هره شاخه کان په نای نیه؟ داو ته نه چیر و م سرور بازارانی به ځکه شکی (ته لیزه) یه پاریس و ځکه به ندی جیهانی دا فاس و م زوم ځه بدی و ته حلام به م راسیمی ده ستبه کاربوونی ترامپ، ئیدی نو نه ری کورد کان، له ځکه نگر و به نه نه ونه ته و یه کانه دا نو نه رانی نه ته و چ وساو کان نین. نوسره هه ځکه و ته و کانی هی سیاسی کانی، ناتوانن له لای نه هه موو ده زگا کلتوریه کانی ته وروپاوه ته و په گډه یان به شایسته بزانه.

کارزان هیچ به لای و په گرنگ نیه کام ده زگایه یه لیست ځکه ته ماد کړدو؟ ئایا (به نمونه دام زراو یه ته زاله کسمبورگه، یان ځکه مپیانای میدیا کانی ئین زیت زیتته).

حوت: ټولنامی نوی زوریخ تساتونگ، په شتر ټولنامی به رزوا لیبرال کان بوو. زمانه له خاوه بانکه کان، خاوه کارته ل و

کامپانیا نئون توییدکان و لیبرال کمنز رفا تیف کانیشی گونجاند
لخیدا. ژنامی بازار ای ئازاد و گشی سمرمایه، دژی
نقاب کریکاریه کان و بیر سشالیستی و مارکسیستی، لگ
کمترین سشال و بیم کممایه تییه کان. لسد سای ابردودا،
گرنترین و بتوانترین پرفیسرکانی له موو بوارکاندا
ککردو به هژمونی عقی بژازی و پزرکردنی بهای مالکیهت،
ئینفدجوالیته (تاکگرایه). (ئین زیت زیت) خو قندری
ئایدیه لژیا و پزرپردری سیاسیه تی نولیهرا یزم "سیاسه تهکی
ادیکایه لیهرا یزهکانی بازار" (ستیفان لیسنیج. قتر،
سپتمبر ۲۰۲۳)، له پیوه ند به پشتیوانی دارایی دهوته به
کامپانیاکان له سردردمی ککر نادا کاسپر سربوبه ر ده نوسهت (ته نانته
ئرگانیه کی سهر کی نیولیهرا لیزمی وک ئین زیت زیت داوای کمه کی
کردوو، قتر ئه کته بهری ۲۰۲۰).

هشت: وتاریه کی زهر به پهر و کورت له لایه ن (نینه شنایده ر و سیمه
یا که بی) هشت نمونه که چن ئین زیت زیت، هوههستی دژ چپی و دژ
هه موههنگی و مهیلی بهر و است و استی تونده و له سایته توریسی
له ۲۴ ئه کته بهر ۲۰۲۴، که له گه به اوکردنه ویه پاشکه که دا دوو
ههفته یان بهینه، به اوکردنه ووه. سه نمونه یان له وتاری جهراجهر که
چن دژایه ته جه پگه راییه و زمانیه جه پگه راییه دهکات، دواتر دهته سهر
سهرنوسهر (ئیرک گاییه ر) که ئه و بهشی تاییهت به ئه مانیه
(بهشی کی تاییهت به ئه مانیه هیه به ناوی سه رنجیه کی تر) که
وتاریهکانی خیه تیه به او ده کاته ووه، بهر و استک و ته نانته تاستیه
استیه کی تونده و بهرگری له (حزبی ئالته رناتیفی ئه مانیه دهکات) و
جه مکی (ئیممیه گره یشن) که جه مکه کی استیه به کار ده هه و ده نوسه
(ئیممیه گره یشن؟ به بهام به دروستی: وایه ههر کهس که جه بهر کی
ناقانونیه دیه رت نه کاته ووه، خیه له ناو ده بات). نینه و سیمه نیش
ده نوسه {استیه کان و استیه تونده وکان جه مکی ئیممیه گره یشیه یان له
به چونی گشتیه ده نه یه ناو ووه، ئه مهش مانای دیه رتکردنه ووه،
به بهام ئین زیت زیت، زیاتر له ووهش، داوای جه به جه کردنه کی دهکات}.
پاشان نمونه یه ووتاریه کی مارکوس بیرنوته له ئین زیت زیت که
پشتیوانیه پهست فاشیسته کی وک جه رج مه لینه، سه رهک وهرانه
ئیتالیه دهکات به جه گیرکردنی په نابهران له که مپیه کی ئه لبانیه،
به بهام له لایه ن دادگاییه کی ئیتالیه و به نایاساییه هه سه نگره ندرا و
به یاره که هوههشایه ووه. ووه نمونه یه ووتاریه کی میخایل ووهش، بهرپرسی
بهشی دارایی ژنام که، که ستا تهستیکه کی له سهر ئه ی که چکرده و
ئه مانیه کان به او کرد به ووه، له سهر ئه م بنچینه یهش هه راییه کی گهریه

کلتوری ژنام یی کی وادا ل ن و اگ یاندنی کوردیدا گ و و
کاریگ ر بوو. ب د نیای و موبال غ یی کی تیا ه ی، شاگ شک
بون کی سادی لای نگران کی بختیار ع لی تیا ه ی، ئ مان مافی
ئاسایی خ یان، ئ و ی گرفت ک ی، ه زی ا ک شانی د نگدان و ک ی
ک پ ب و ی بختیار ع لی د ب ت ت نه د نگی م ن پ لی
ئاراسته کراو ک ب رد م ت و انینی خ ن گران ز ر ئ ستم د کات و
یکلامی ئ م ووت و میدیای است و خ ب ن و بازار ی شنبیری
کوردی د گوازر ت و.

یازد: ئ و ی ز ر تر غ مباری کردم، دانانی کاریگری
د نگدان و ک ی ل س ر شنبیر س شالیست کان، ک ب ناچاری
ب ئ و ی خ ن ک م ه ن د ک شتر بگ ی م، د بوا لانی ک م بونیادی
ه ی گشتی ژ نام ک م بگ ی اندای. ی ک ک ل و شنبیران (کارزان
ع زیز). ش نبیرانی تریش ه ن ک ل س ر باز ن ی چ پ حساب بن و
شاگ شک ی ئ م د سته و ت بوون، ب م بام (کارزان ع زیز) تاک و
تایب ت، ک نووسین ی ک م خو بند و، ش ک ک ل پیدام و ل د ی
خ مدا و و تم، ئ ب ت (س و ی کی خ ن گران ی) ل ب ک م.

کارزان د نوسه ت (ب چی د خ شم ب م د سته و ت ی بختیار ع لی؟ ه سته
چ ژ ی د ق خ ی ل ئ است کی ن ت و ی و زمان و انینی گ و ر دا، ب ناو
ج سته مدا ها توو چ ی کرد. ل ماو ی س د ی ا بر دوودا، کورد ل دوو
ئاستی جیهانییدا ناسراو؛ ی ک، و ک قوربانینی تراژیدی و
داگیرکاری کان و دووش و ک ب رگریکار ل ئ نازادی و س ر ب خ ی
ب تایب ت ل د وای ا پ ی نی باشوور، ئ زمونی کوردان ل تورکیا و
خ ب ب و ب ر ی ل سوریا و ه رو ها ش ش ی "ژن، ژیان، نازادی" ل
ژ ه ت).

ه ر چ ند ه ق نیی (ئ زمونی ا پ ی نی باشور ب ش ش ی ژن ژیان
ئزادی) ک کارزان و ک شوناسی ب رگریکار و س ر ب خ ی کورد
د ی ناس ن ب قس به ی ن، ل بن تیشدا بینینی ی ک ه ی و
چونی کی ئ م و داو جیاواز م ژوویان پ کهات ی سیستم
فکری ک ن، ک میت د ک ی د خات ب رد م پرسیری ب و م و،
ب م ب ه کاری ک م ی کات، نا پ ر ژ م س ر ورد تر کرد ن و ی.

ل ز ر ک ل نو سین کانی کارزاندا، گ و د مار کی باریکی
پ ستم د ر ن ب دی د ک ی ن، ب م ل م نو سین ی دا ه ر چ ند پ د چ ت
ب پ ل پ ل نوسه ب ت، ک ه کاری ی کی پ ستم د رانانی ب س ز کی
قوی ناسیونالیستی ک شاو. پ شتر ت بینیی کما، کارزان شوناسی
نوس ر و ژ نام ک ی ب لاو گ ر نگ ن بوو، ئ و چا تر، چونک ئ و ی
کارزان ویستوی ت ل م (شوناسی کلتوری کورد) د ریب ب ت، و نترین
گوزار ی ک ه ل ک ی ب چ م ک و ب چوون کانی ل کیس ن داو.

کارزان لہ چہند دہری دواتر دا دہنو سہت: لہگہہ ئو و شدا، کاتہک نووسہ ران و بہرہہ مہ کوردیدہ کلتوریہ ئاستہ رزہ کان سنوورہ کلتوریہ کانی ئہ مہ دہ بن، لہ ئاستہ کی دیکہ شدا دہستکاری شوناسی نہ تہ و یی ئہ مہ دہ ککن. ہمانہ و تہ یان نا، ہر شوناسہ ک جہ بر و داخرا نہ کی مہ ترسیداریشہ).

با بـتی شوناسی کلتوری کورد، یان بـم سیاسـتی شوناسی کلتوری کورد
لـلای کارزان کـم ئـم مـانـ، وویـکی تر کـ زمان و ئـدـب و
کلتورـکی باـا بـ کـم مـگای (سـنتـر) نیشان دـدات و (بـ ئـوـی
ئـوانی دی بتوانن بـنـ ژوورـو و دـربارـی بوونی ئـم و
بـرهـمـکا نمان شتـانـکمان پـبـن کـ خـمان نایانـنین و هـستیان
پـناکـین. کوردیش وـکو قوربانـیـکی، بـمـام پاشـکـنـیاـیزم وـک
نـریت و مـبازـک بـ فکر و ئـدـبیات کـ بریتـیـ لـ بانگهـشت و
مـی پـراوـز و کـمین و بـدـنگـراوان بـتایبـت لـ دـستکاریکردن
و تـکشکانی سـنتـر و چـقـکاندا. ئـم زیندوـتیـ هـندی پـیوـندی
بـ بوون و ئامادـی ئـم وـک پـراوـزـکان هـیـ لـناو
ئـوانیدیدا هـند پـیوـندی بـ سـنتـرـکانـو نیـ لـناو
ئـمـدا).

انانی سیاساتی شوناسی کلتوری و پناسای لاسر بنچینای ننتوو،
 گز، ننگی پست، جنس، پراووز، کامای تیکان، هتدک و
 شکش بکرت ل دژی ک پیتالیزم و چوسان و و ب د رخستنی
 ماک چینای تی کام مگای س رمای داری و خ باتی چینای تی،
 شاردن و و واقعیات و ئایدیا و جوهری پستم د رنیزم.
 (گ رانیب ژ ب یانچ د چت، من ل گ ئ و و دام، بلگ ی تی کی
 شپست بم، مارکی و رزشی (نایک) ک ل بازار ب وردی د ک ت و
 ب کمپین کی یکلام و و ب خ کانی پراو و زخراو و کامای تی کان
 سرنجی ک یارانی اکشاو. م دی ی بر و ب رای تی نیتفلیکس ن
 هر ل س ر بین رانی لیبرا، ب ک زر ئا مانجداران و لها توان
 بشو ن س رنجی کامای تی کان و ی. ب پی ل کدان و کان،
 مارک تنیگ ل س ر کلتوری (ه م ننگی، جیاوازی، داقیرستی) ت نها ل
 ئ م ریکا ز رتر ل (۸) ملیارد دلار بوو، ب م کاتک هامپت ن
 ز ر ب وونی و تاریدا {ئ م} ل دژی س رمای ی سپی ش ناک ی ن ب
 ب د سته نانی س رمای ی ش، ئا مانجمان س شیا لیزم، ب رژوازی
 ئ م ریکی ت و او ل م س ج ک حا ی بوو، ب ی ل شیرین خ ودا و
 ل س ر ج گاک ی کوشتیان. خذ ی مارکیستی ل پستم دیرنیزم ۲۰۲۰
 ی نا ت کست ر).

دوازد: جین فرانسوا لیتارد، کتب‌بکی بی‌ناوی (زانیاری

په ستم‌دږنه، که تایی گټران‌وو گټورکه) بیریار و باوکی په ستم‌دږنه م‌بستی سرکه کی که تایی هاتنی ټټی پر‌لیتاریایم له م‌ژوودا، که تایی خ‌باتی چینای‌تییم. ژاک دریدا و م‌شیل فککه و دلوز وچ‌ندانی تر ه‌ریکه‌یان یان له‌لایه‌که‌وو یان ب‌یه‌که‌وو بر‌و په‌د‌ری لایه‌نه جیاواز و ئا‌زکه‌کانی دام‌زراندنی ئم دیدگای شوناسه کلتورییم بوون. (د‌ریدا له‌م بار‌یه‌وو ب‌چه‌ندین ب‌ره‌م ب‌شداریکردوو له ورد‌کارییم‌کانی ئم ته‌زدا ...

د‌د‌ز له‌م بار‌یه‌وو ئایدیا و چه‌مکه‌کی گرنگی د‌خات‌وو که بریتییم له ئاماده‌یی ته‌د‌بی که‌مین له‌ناو ته‌د‌بی جیهانیدا ب‌ “له ق‌م‌م‌و خستن”ی ته‌وی دی با‌هاده‌ست، س‌نت‌ر و زا. ه‌مان س‌رچاوه‌ی ف.ب، کارزان). نزیک د‌بین‌وو له په‌ست ئایدیه‌له‌ژیا و که ماوه‌یه‌که ب‌د‌ردی ته‌ری ئیگلته‌ن د‌ت (د‌د‌بی ب‌نی د‌م، ه‌ر که‌س ب‌وی د‌ د‌ت و هیچ که‌س ه‌ست ب‌هی خ‌ی ناکات). ئم خ‌ایک‌ردنه‌وی فکر له ئایدیه‌له‌ژیا، م‌ب‌ست مارکسیه‌ته. و له هیچ که‌س شاراو نییم، ب‌ختیار ع‌لی، مارکسیه‌ته ب‌ ئایدیا و ب‌چونه‌کی ته‌تالیتاری د‌ناس‌نیت و ته‌م‌ش تاز نییم. کته‌به ب‌ناوبانگ‌که‌ی فک‌یام (که تایی م‌ژوو)، س‌رکه‌وتنی لیبرالیزم و بازای ئازاد ب‌س‌ر (س‌شالیزم) دا. س‌کوچکه‌که دام‌زرا. س‌ینه‌وی خ‌باتی چینای‌تی و ټټی پر‌لیتاریا و که ه‌زکه‌کی چینای‌تی جیهانی ورد‌کردنه‌وی شوناس‌کان ب‌ که‌مایه‌تییم کلتورییم‌کان و ناشرینکردن مارکسیه‌ته و که ته‌ری ته‌تالیتاری و س‌رکه‌وتنی بازای ئازاد ب‌ه‌تا ه‌تایم.

س‌زده: (له‌گ‌ ټټی سر‌ته‌ی په‌شکه‌وتنه‌کانی نه‌ولبرالیزم ه‌مان کات په ستم‌دږنه له س‌رانس‌ری دنیا گ‌ش‌ی د‌کرد، ټټ‌بیرته‌ فله‌ری، پر‌فیس‌ری زانسته‌ سیاسیه‌کان، گ‌فاری په‌لی له‌گ‌ ژماره ۹). و‌اتانی ته‌م‌ریکای لاتین ب‌تایبه‌ته ب‌دوای کود‌ته‌ی است‌وخ‌ی ته‌م‌ریکا و چه‌گیرکردنی ته‌گ‌سته‌ په‌ن‌شیت (۱۹۷۵) له چیلی سر‌ته‌ی په‌کداچوونی و هاوب‌شی گ‌ش‌ی ته‌م دوو ته‌وژم‌ بوون. له کوردستانیش ته‌م پر‌س‌یه ب‌تایبه‌ته ب‌دوای که‌تایی ش‌ی ناوخ‌ (۱۹۹۸) و چه‌گیربونی ټټ‌یی د‌سه‌مات‌ی په‌که‌تی و پارتی، (۲۰۰۳) نه‌ولبراله‌زمی س‌رمایه‌داری ته‌و سیاست و پلاتف‌رمان‌ی ب‌ که‌ټټ‌ و جو‌ی س‌رمایه‌ی په‌ویست بوو، په‌یه‌وکرد، له ه‌موو بوار‌کانی ب‌ره‌مه‌نان و که‌رسته‌خاوه‌کان و بازگانی و بازای و ته‌ندروستی و په‌رو‌رد و سیاس‌تی مالی. و له‌بوازی ټټ‌شنبیریشدا بر‌ودان ب‌ فک‌ و د‌لوز و ب‌ردیار. (فله‌سه‌ف‌ی په‌ستم‌دږنه خود‌ته‌ی تائاستی م‌بد‌ئی موته‌ټټ‌ق ب‌رز د‌کاته‌وو، له‌ر‌وو د‌گات ب‌وی بیرک‌ردنه‌وو ب‌ش‌وه‌کی گشتی ب‌رت‌سک و ب‌شیه، ب‌یه توانای ته‌وی نییم بگات ب‌ ح‌قیقه‌ته‌کی باب‌تی.

فـزـکـردنـو یـ حـقیقـتـی بـا بـتـی لـ کـتـایـیدا دـتـگـیـنـت بـ یـسـوا کـردنـی هـمـو زانـیاری مـر قـایـتـی بـ ئاستی ئیمان و خورافـ، یانی گـانـو مان بـ زـلکاوی (مستنقع) دین/ . بـرگری لـ مارکسیزم دانیال مورالی و حمید علی زاد). پـر گـرتنی خورافـ و ئیمان و بیروباو یـ ئایینی بـشـکن لـ شوناسی فرـکلـتوری پـسـتمـدـرنیزم و بـشـکن لـ ووکاری بـرگری سـرمایـداری نـولـیبرالـزم.